

“समृद्ध नगर: खुसी नगरवासी ”

नवौं नगरसभामा नगर प्रमुख श्री पदम बडुवालद्वारा
पेश गरिएको

आर्थिक वर्ष २०७८ / ०७९ को

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

बडीमालिका नगरपालिका
मार्तडी, बाजुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

सभाध्यक्षज्यू,

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

१. सम्पूर्ण विश्व समुदाय कोभिड-१९ को दोस्रो भेरियन्टको महामारीको प्रभावले असहज बनिरहेको परिस्थितिमा अनलाइन मार्फत गरिमामय नगर सभालाई सम्बोधन गर्दैछु। बडीमालिका नगरपालिकाको वेभसाइट तथा फेसबुक पेज, रेडियो तथा अन्य सञ्चार माध्यममार्फत प्रत्यक्ष जोडिनु भएका समस्त नगरवासी एवं स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु हार्दिक आभार नमस्कार व्यक्त गर्दैछु।
२. विभिन्न कालखण्डमा नेपालको सार्वभौमिकता, स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित, स्वाभिमान, लोकतन्त्र र जनजीविकाका लागि भएका आन्दोलनहरुको अगुवाई गरी मुलुकमा शान्ति स्थापना गर्न अनुकरणीय योगदान पुऱ्याउनु हुने उच्च व्यक्तित्वहरुमा हार्दिक सम्मान तथा महत्वपूर्ण अभियानमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदहरुप्रति ससम्मान श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै घाइते अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं।
३. नेपालको सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक तथा राजनैतिक रुपान्तरणमा अतुलनीय योगदान पुऱ्याएर संस्थागत विकासको जग स्थापना गर्न जीवनपर्यन्त नेतृत्व गर्नुहुने आदरणीय अग्रज व्यक्तित्वप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै समाज रुपान्तरणमा पुऱ्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्दछौं।
४. हाल कोभिड-१९ को दोस्रो भेरियन्टको प्रभावका कारण विश्वव्यापी सङ्कट उत्पन्न भएको छ। यस महामारीका विरुद्ध लड्न मौजुदा स्वास्थ्य सेवा र सुविधाहरु अपर्याप्त देखिएका छन्। अघिल्लो वर्ष पहिलो लहरमा महामारी विरुद्ध लड्नका लागि केही संरचना बने पनि यस वर्ष आएको दोस्रो लहरमा समेत महामारीले आक्रान्त बनाएको छ। महामारीका कारण हजारौं मानिसले ज्यान गुमाएका छन् भने अरू हजारौं सङ्क्रमित भइरहेका छन्। महामारीबाट जीवन गुमाउनु हुने हाम्रो नगरपालिकाको वडा नं ९ का वडा अध्यक्ष विनोद कुमार वि.क. र कोरोनाका कारण ज्यान गुमाउनेहरुका शोकाकूल परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछौं। उपचाररत रहनु भएका सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीमा शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं। दिनरात नभनि कोरोना महामारीको नियन्त्रण, उपचार र

रोकथाममा खटिरहनु भएका स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, राजनैतिकर्मी, जनप्रतिनिधी, पत्रकार, कर्मचारी लगायतका सम्पूर्ण महानुभावप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

सभा अध्यक्षज्यू,

५. सङ्घीय शासन प्रणालीको कार्यान्वयन भएसंगै जनताको नजिकको सरकारका रूपमा संविधानले प्रदान गरेको जिम्मेवारी अनुसार चौथो वर्ष पुरा गरी पाँचौं वर्षमा प्रवेश गरेका छौं।
६. कोभिड-१९ को दोस्रो भेरियन्टको प्रभावले विश्व अर्थव्यवस्थामाथी गम्भिर असर पुऱ्याइरहेको छ। राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय उडान र सडक यातायात बन्द रहेकोले पर्यटन, आवगमन, उद्यम व्यवसाय प्रायः सबै बन्द छन्। उत्पादन र वितरण प्रणाली समेत प्रभावित भएको छ। धेरैको रोजगारी गुमेको छ भने विकास आयोजना तथा योजनाहरूका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थको अभावका कारण नगरपालिकाले तय गरेका लक्ष्यप्राप्तिमा ठूलो समस्या सिर्जना भएको छ।
७. विश्वव्यापी महामारीका रूपमा रहेको कोभिड-१९ विरुद्धको लडाईमा विश्व समुदायबीच ऐक्यबद्धता र सहकार्य बढ्दै गएको छ। नगरपालिकाको कोभिड १९ रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको अभियानमा सबै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको योगदान र सहकार्य सम्मानयोग्य छ। यो आफु बाँच्ने र अरुलाई बचाउने महाअभियानमा सबै जनाले सरकारले जारी गरेको स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाउँदै, जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जारी गरेको निषेधाज्ञाको पूर्ण पालना गर्दै आत्मविश्वासी, आशावादी र एकापसमा सहयोग र सहकार्यको वातावरण सिर्जना गरी मानव सभ्यातको संरक्षणमा योगदान गर्नुपर्ने बेला हो।
८. जिल्ला प्रशासन कार्यालय बाजुरा, स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला अस्पतालको सहकार्यमा कोरोना नियन्त्रण र रोकथाम व्यवस्थापनमा नगरपालिकाले उपलब्ध स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग गरी पूर्व तयारी गरिरहेको छ। विगतबाट पाठ सिक्दै आधारभूत स्वास्थ्यको क्षेत्रमा नगरपालिकाले गर्नु पर्ने कामहरूलाई विशेष प्राथमिकतामा राखी आगामी दिनमा अझ बढी सतर्कता, समन्वय र एकता आवश्यक भएकोले यस महामारी विरुद्ध दृढताका साथ लाग्न सबैमा आह्वान गर्दछौं।

नगर सभासदस्यज्यूहरु,

९. नेपालको संविधान जारी भएपश्चात मुलुक संघीय प्रणालीलाई संस्थागत गर्दै गाउँ गाउँमा सिंहदरवार पुगेको अनुभूती गराउनु आजको प्रमुख दायित्व रहेको छ। यस प्रणाली अन्तर्गत नगरपालिका क्षेत्रमा विकास निर्माण तथा सामाजिक विकासका कार्यहरुलाई उच्च महत्व दिने कार्य गर्दै आएको छ।
१०. नेपालको संविधानको अनुसूची-८, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, दिगो विकास लक्ष्य तथा विभिन्न राष्ट्रिय रणनीति एवं कार्यक्रम, प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, नगरपालिकाको आवधिक योजना, कोभिड १९ को संकट व्यवस्थापन समेतलाई मध्यनजर गर्दै नगरपालिकाका आवश्यकतालाई उच्च प्राथमिकतामा राखी चालु आर्थिक वर्षमा नगरपालिकाको विकास र समृद्धीको लक्ष्य प्राप्तिका लागि नगरपालिकाद्वारा गरिएका महत्वपूर्ण प्रयास, अवसर तथा चुनौतीका विषयमा जानकारी गराउने अनुमती चाहान्छौं।
११. स्थानीय तहमा हामी निर्वाचित भएको मितिदेखि हालका मितिसम्म विकासका बहुआयामिक क्षेत्रहरुमा योजनावद् रूपमा अघि बढेका छौं। समृद्ध नगर खुसी नगरवासीको दिर्घकालिन लक्ष्य प्राप्तीको मार्गमा गन्तव्य बडीमालिका, उज्यालो बडीमालिका, स्वच्छ र सफा बडीमालिका, इ बडीमालिका र जनताको शासन जनमैत्री प्रशासनको अभियान सञ्चालन गरी सोही मार्गदिशा नगरपालिका अघि बढीरहेको छ।
१२. नगरपालिकाले चालेका केही कदम तथा महत्वपूर्ण प्रयासहरु अन्तरगत जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको नगरपालिका भएकोले मार्तडी बजारको व्यवस्थापन कार्य द्रुत गतीमा अघि बढेको छ, वडा नं ५ बाहेकका सबै वडा केन्द्रसम्म सडकको पहुँच पुगेको छ, सबै वडामा आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार भएको छ भने वडा नं ७ मा १० शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यका लागि ठेक्का बन्दोबस्ती भई निर्माण कार्यकको थालनी भएको, सबै वडा कार्यालयसम्म इन्टरनेटको पहुँच विस्तार भएको छ। ९ वटा वडामध्ये ५ वटा वडालाई छाउपडी गोठमुक्त वडा घोषणा गरिएको छ। जिल्लाकै शोभाका रूपमा रहेको खुला मञ्चको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ, जिल्ला कै महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्य बडीमालिका

क्षेत्रमा सहज पहुँचका लागि मार्तडी फुलचडाउना सडक निर्माणाधिन छ। अद्रुत कालाजग्रामा फन पार्क र पदमार्ग निर्माणका लागि बहुवर्षिय ठेक्काको प्रकृत्यामा छ। बिरेखोला झरनामा पदमार्ग र बालउदान निर्माण कार्य थालनी भएको छ। मार्तडीको रानीवनमा बाल उदान निर्माण कार्यको थालनी भएको छ। सबै सामुदायिक विद्यालयमा सुरक्षित खानेपानी र अपाङ्गतामैत्री सरसफाई स्वच्छता कायम गर्न शौचालय निर्माणको कार्य प्रारम्भ भएको छ। एक घर एक धारा निर्माण गरी स्वच्छ खानेपानीयुक्त समुदाय निर्माण अभियान सुरु भएको छ। नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य लगभग सम्पन्न भएको छ भने नगरपालिकाबाट प्रवाहहुने सेवा विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गरिएका छन्।

१३. सुदूरपश्चिम प्रदेश कै सबैभन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएको नमूना विद्यालय, स्नातकोत्तरसम्मको बहुमुखी क्याम्पस, जिल्ला प्रशासन कार्यालय लगायतका जिल्लाका प्रशासनिक तथा सुरक्षा निकायहरु, बैङ्क तथा वित्तीय संस्था, बहुप्रसिद्ध बडीमालिकाको आधार क्षेत्र, तमाम प्राकृतिक स्रोत साधान, जडीबुटीको प्रचुर सम्भावना, कृषि उपज उत्पादनको उर्वरभूमी लगायतका धेरै अवसर र सम्भावना रहेका छन् ।
१४. मुलुकमा रहेका तीनै तहका सरकारका परिभाषित जिम्मेवारी छन्। सबै सरकार मुलुकको समृद्धी र विकासको एकै डुङ्गामा सवार भएता पनि संविधानद्वारा प्रदत्त अधिकार विभिन्न ऐन कानून तर्जुमा गरी अधिकार कटौती गरिरहेको छनक देखिएको छ। नगरपालिकाको न्यून आन्तरिक आम्दानी, ठूला उद्योग व्यवसायको कमी, भौगोलिक विकटता, बाढी तथा पहिरोको उच्च जोखिम, कर्मचारीको अभाव लगायतका चुनौतीका बाबजुद पनि नगरपालिकाको विकास यात्रा अनवरत रुपमा अघि बढीरहेको छ।

सभा अध्यक्षज्यू,

१५. संविधानत सहकार्य, सहअस्तित्व र सहयोगको त्रीकोणात्मक सम्बन्ध रहेको छ । नगरपालिकाले आफ्ना नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा सरकारको समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको लक्ष्य प्राप्ति केन्द्रीत रहेर गर्नुपर्ने भएकोले नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, प्रचलित कानूनहरु, राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति,

योजना र लक्ष्य, नगरपालिकाको आवधिक योजना र विगतका सिकाई तथा अनुभवका आधारमा तयार गरिएको छ।

१६. चालु आर्थिक वर्षको हालसम्मका प्रमुख भौतिक, आर्थिक सामाजिक, वातावरणीय र संस्थागत उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरण जानकारी गराउन चाहान्छौं।

क) हाल कोभिड १९ को रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा संलग्न स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सफाइ कर्मचारी, जनप्रतिनिधी, अन्य कर्मचारी, जेष्ठ नागरिक र ६२ देखि ६४ उमेर समुहका व्यक्तिहरूले गरी जम्मा १९४८ जनाले कोरोना विरुद्धको पहिलो खोप र ४७७ जनाले दोस्रो खोप प्राप्त गरिसकेका छन्।

ख) नगरपालिका क्षेत्रमा २९० जनाको एन्टीजिन जाँच गर्दा १२८ पोजिटिभ देखिएका छन् । पोजिटिभ मध्ये ३ जना बाहेक सबैको स्वास्थ्य अवस्था सामान्य भइसकेको छ।

ग) विभिन्न ७ वटा सामुदायिक तथा विद्यालय भवन निर्माणको काम सम्पन्न भएको छ।

घ) सुरक्षित खानेपानीका लागि एक घर एक धारा अभियान अन्तरगत ४४० धारा निर्माण भएका छन्।

ङ) चालु आर्थिक वर्षमा २७२१ मिटर गोरेटो बाटो निर्माण सम्पन्न भएको छ।

च) वर्षायाममा आवात जावत सहजताका लागि ७ वटा काठेपुल निर्माण भएका छन् भने २ वटा झोलुङ्गे पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

छ) वस्ती तथा खेतियोग्य जमिन संरक्षणका लागि ११६५ थान ग्याविन जाली तटबन्धन र २५० मिटर नदी नियन्त्रणको कार्य सम्पन्न भएको छ।

ज) नगरपालिकाका विभिन्न १० ठाउँमा ६७३ मिटर ढल निकासको कार्य सम्पन्न भएको छ ।

झ) धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका विभिन्न १६ वटा मठमन्दिरको संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ।

ञ) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत ८०२ जनालाई १०० दिनको रोजगारी प्रदान गरिएको छ।

- ट) डम्पिङ्ग साइट ब्यवस्थापनका लागि २ वटा ठेक्का स्वीकृत भइ निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको छ ।
- ठ) चालु आर्थिक वर्षका कुल १८५ वटा योजनाहरूमध्ये १३३ वटा योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी समेत भइसकेको छ ।
- ड) जुगाडा पशु स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा ट्रेविजको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ढ) सहकारीसंगको सहकार्यमा ५० जना बाखापालक किसानलाई बाखा वितरण गरिएको छ ।
- ण) पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरी २४५ परिवार लाभान्वित भएका छन् ।
- त) ९ वटा प्लाष्टिक टनेल हाउसको निर्माण, थोपा सिचाई, गार्डेन पाइप, उन्नत खालको विउविजनको प्रवन्ध गरिएको छ । कृषि ज्ञान केन्द्रको सहकार्यमा वडा नं ५ लाई प्राङ्गारिक भिलेजका रूपमा स्थापना गरी ३ वटा पानी पोखरी, ५५ काठे र १० वटा फलामे टनेल र १ वटा रस्टिक स्टोरको स्थापना गरिएको छ ।
- थ) गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तरगत वडा नं ३ ६ र ९ मा १०० जना नयाँ उद्यमी सिर्जना गरिएको छ । वडा नं ६ मा साझा सुविधा केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।
- द) संस्थागत स्वमुल्याङ्कन निर्धारित समय मै सम्पन्न गरी आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ मा ५६ दशमलव ५ अङ्क प्राप्त भएको छ ।
- ध) घर जग्गा नक्सापास तथा अभिलेखिकरणको काम प्रारम्भ भई ४८ जनाको प्रकृत्यामा र ९ जनाको अभिलेखिकरण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- न) चालु आर्थिक वर्षको हालसम्म पूर्जागत तर्फ ५० दशमलव १३ प्रतिशत र चालु तर्फ ५९ दशमलव ३३ प्रतिशत खर्च भएको छ ।
- न) नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँमा घटना दर्ता शिविर सञ्चालन गरी ६६ जनालाई सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- प) विकास साझेदारसंगको सहकार्यमा ९ वडाका ९ वटा टोललाई नमूना टोलका रूपमा स्थापित गरी केही वडाहरूमा सरसफाई स्वच्छताका लागि सरसफाइ सामग्री सहयोग गरिएको छ ।

सभा सदस्यज्यूहरु,

१७. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का प्राथमिकता प्राप्त प्रमुख कार्यक्रमहरुका बारेमा जानकारी गराउन चाहान्छु।
- क) कोभिड १९ को दोस्रो भेरियन्ट रोकथाम, उपचार र नियन्त्रण गरी नगरवासीको स्वास्थ्य सुरक्षा गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन्।
- ख) आत्मनिर्भर नगरपालिका निर्माणका लागि कृषिजन्य उपज उत्पादनमा बढवा दिइ बजारिकरण गरिनेछ।
- ग) वडा नं ५ को वडा केन्द्रसम्म सडक पहुँच पुऱ्याइने छ ।
- घ) सदरमुकाम भित्रका वडा बाहेक अन्य वडामा वडा कार्यालयको प्रशासनिक भवनको डिजाइन स्टमेट गरी निर्माण कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ।
- ङ) नगर गौरवका योजनाका रूपमा वडा नं ९ को उखाडी कवल्तामा बडीमालिका एअरपोर्ट निर्माणको लागि पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
- च) बुढीगंगा नदीबाट प्रभावित क्षेत्रको नदी संरक्षण गुरुयोजना तयार गरी जिविकोपार्जनको वैकल्पिक माध्यमको विकास गरिने।
- छ) नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएका विषयहरुलाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग आबद्ध गरिनेछ। आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका अधुरा आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने गरी बजेट विनियोजनमा प्राथमिकता दिइनेछ।
- ज) कार्यान्वयनयोग्य, नगरपालिकाको आर्थिक वृद्धि र विकासमा सहयोग पुऱ्याई नगरवासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने खालका परिवर्तनकारी योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१८. उल्लेखित लक्ष्य तथा प्राथमिकता प्राप्तीका लागि लिइने क्षेत्रगत नीतिहरू सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहान्छु।

आर्थिक विकास क्षेत्र

१९. नगरपालिकाको एक वडा एक उत्पादन अभियानलाई निरन्तरता दिई वडामा समेत प्राविधिक अध्ययन अनुसार एक टोल उत्पादन पहिचानका अभियान सञ्चालन

- गरिनेछन्। पकेट क्षेत्र अनुसार बजेट तथा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
२०. आधुनिक र व्यवसायिक खेती प्रणालीलाई विस्तार गरी बेमौसमी खेतीलाई प्राथमिकता दिने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
 २१. उच्च मुल्यका र तुलनात्मक लाभ दिने बालीलाई प्राथमिकता दिइने छ। बाली बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
 २२. सिँचाई नीति तर्जुमा गरी सिंचित क्षेत्रफल विस्तारका बहुउद्देशीय सिँचाई नहरहरूको निर्माण गरिनेछ भने अग्लो भुभागमा वैकल्पिक सिँचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गरिनेछ।
 २३. दुग्ध सहकारीको स्थापना गरी दुग्ध व्यवसायलाई आर्थिक उपार्जनको स्रोतका रूपमा विकास गरिनेछ। कम्तिमा ५ वटा गाइ र भैसी पालन गर्ने किसानका पशुहरूको निशुल्क पशु बीमा गराइने छ।
 २४. कृषि लगानी वर्षलाई निरन्तरता दिइ कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यवसायीलाई सिफारिस देखि व्यवसाय दर्तासम्म निशुल्क गरिनेछ। कृषिजन्य उपजको बजारीकरणका लागि स्थानीय उत्पादनलाई प्रोत्साहित गर्न नगरपालिका तथा वडामा स्थानीय खाजालाई प्राथमिकता दिइनेछ।
 २५. परम्परागत आरन व्यवसायको संरक्षण गर्न कृषिजन्य औजार निर्माण कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। नगरपालिकाका कार्यक्रममा उपलब्ध भएसम्म स्थानीय उत्पादनको प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ।
 २६. सहकारीको माध्यमबाट समुदाय स्तरमा ऋण परिचालन गरी आय आर्जनका लागि गरिव, विपन्न परिवार तथा अल्पसंख्यक परिवारलाई प्रोत्साहन गरिनेछ र सहकारीलाई अनिवार्य कोपोमिसमा आवद्ध गरिनेछ।
 २७. कोरोनाबाट प्रभावित तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा आकर्षित गर्न व्यवसायिक वा परियोजना बीमा गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।
 २८. गन्तव्य बडीमालिका अभियानलाई निरन्तरता दिई नगरपालिकामा पर्यटकिय सूचना केन्द्रको स्थापना गरी प्रचार प्रसार कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ।
 २९. गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी तालिम तथा व्यवसायहरूको अभिलेखीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

३०. खाद्य सुरक्षा रणनीति तयार गरी खाद्य सुरक्षा सूचना केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
३१. उपभोक्ताको हकहित संरक्षणको लागि जागरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ भने गुणस्तर परीक्षण र नियमित अनुगमन मार्फत उपभोग्य वस्तुहरूको गुणस्तर सुनिश्चित गरी सर्वसुलभ आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ।
३२. चालू आर्थिक वर्षमा तर्जुमा भएको पर्यटन गुरुयोजनाको तर्जुमा गरी निर्धारित गरेका लक्ष्य तथा क्रियाकलापहरू प्राथमिकताका आधारमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।
३३. प्राकृतिक ताल तलैया तथा झरनाहरूको संरक्षण, विकास गर्दै साहसिक पर्यटन विकासका लागि पूर्वाधार तथा क्षमता विकासमा विशेष जोड दिईनेछ भने ऐतिहासिक तथा पुरात्वात्मिक सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा विकास गरिनेछ।
३४. भाषा, साहित्य, कला, सम्पदा र संस्कृतिको विकासका लागि नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि साँस्कृतिक संग्रहालय व्यवस्थापन गरिनेछ भने जनजाति समुदायको मौलिक कला-संस्कृतिको जगेर्ना गर्ने विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन्।
३५. ग्रामीण पर्यटन विकास मार्फत ग्रामीण रोजगारी र आयआर्जन अभिवृद्धिको लागि होमस्टे सेवा विस्तार तथा स्थानीय वस्तु एवं अर्गानिक उत्पादन उपभोगमा जोड दिई पर्यापर्यटन, कृषि पर्यटन, स्वास्थ्य पर्यटन विकासका गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ। होम स्टे सञ्चालन गर्ने समुदाय वा व्यक्तिलाई विशेष कार्यक्रम मार्फत प्रोत्साहन गरिनेछ।
३६. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै लागत साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। नगरपालिकाका सबै बरोजगारहरूको तथ्याङ्क रोजगार सेवा केन्द्रमा अभिलेखीकरण गरी रोजगार दाताहरूसंगको सहकार्यमा तालिम तथा रोजगारीको अवसरमा प्राप्त हुँदा सूचिकृत बेरोजगारहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

सामाजिक विकास नीति

३७. सबै सामुदायिक विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको व्यवस्थालाई प्राथमिकता दिदै विकास साझेदारसंग सहकार्य गर्दै तीन तारे विद्यालय बनाइनेछ।

३८. विद्यालय प्रशासनलाई सशक्त बनाई सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि म सक्षम छु कार्यक्रमको निरन्तरता दिइने छ।
३९. सामुदायिक विद्यालयको सुधारका लागि नगरसभाबाट व्यवस्था गरिएका नगर स्वयमसेवक शिक्षकलाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ।
४०. नगरपालिका सबै विद्यालयको विद्यालयको गुरुयोजना तर्जुमा गरी सोही अनुसार पूर्वाधार तथा शैक्षिक सुधारका कार्यहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
४१. आगामी आर्थिक वर्षमा पूर्ण साक्षर नगरपालिका घोषणा गरिनेछ। बालविकास केन्द्रको अवस्था अध्ययन गरी बालविकास केन्द्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गरिनेछ।
४२. सूचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना भएका विद्यालयका प्रयोगशालाको पूर्ण सञ्चालन र स्थापना हुन बाँकी विद्यालयमा क्रमशः स्थापना गर्दै जाने नीति लिइने छ। वैकल्पिक माध्यमबाट शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। विद्यालयमा लेखा तथा शैक्षिक सफ्टवेयरको स्थापना गरी व्यवस्थित गरिनेछ।
४३. बडीमालिका आयोजना बैङ्कको अवधारणा विकास गरी नगरस्तरिय, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग अनुरोध गर्ने गरी आयोजनाको वर्गिकरण गरी सबै पक्षको सहकार्य र साझेदारी योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ।
४४. सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समनता कायम गर्नका लागि महिलासंग उप प्रमुख कार्यक्रमको निरन्तरता दिई छाउपडी गोठमुक्त वडा घोषणा गरी पूर्ण रूपमा छाउपडी गोठमुक्त नगरपालिका घोषणा गरिनेछ।
४५. आगामी आर्थिक वर्षमा सबै वडाहरूमा अध्ययन गरी शुन्य बाल श्रमिक रहेको नगरपालिका घोषणा गरिनेछ।
४६. पानी सुरक्षा नीतिको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ। नगरपालिकाको वास प्लान कार्यान्वयन गरी सबै खानेपानी योजनालाई सरकारद्वारा निर्मित NWASH मा प्रविष्टी गरेर मात्र कार्यान्वयन गरिनेछ।
४७. आवासिय विद्यालयका लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गरिनेछ। अन्य विकास तथा व्यवस्थापनका लागि विकास साझेदारहरूसंग सहकार्य गरिनेछ।
४८. बालमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।

४९. जेष्ठ नागरिकको सम्मान गरी अन्तरपुस्ता सीप तथा ज्ञान हस्तान्तरण हुने गरी कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ। हरेक वडामा जेष्ठनागरिक मनोरञ्जन केन्द्र (विश्राम चौतारी) स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ।
५०. नगरस्तरिय युवा प्रोफाइल तयार गरी युवाको शिक्षा, सीप र इच्छाको पहिचान गरी सोही अनुसार रोजगारीको सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ भने युवा नीतिको समायुक्त अघ्यायवधिक गरिनेछ।
५१. सबै नगरवासीको नियमित स्वास्थ्य जाँच कार्डको व्यवस्था गरी नियमित स्वास्थ्य जाँच गराउने स्वास्थ्य संस्थालाई विशेष पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।
५२. सबै स्वास्थ्य संस्थामा न्यूनतम पूर्वाधार विकास गरी औषधी उपकरणको प्रवन्ध गरिनेछ। वडा नं ८ र ९ मा खोप केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
५३. बुढीगंगा र जुगाडा स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशालाको स्थापना गरिनेछ। वडा नं ९ को मेलकाँधबाट स्वास्थ्य सेवा सुचारु गरिने छ भने अन्य स्वास्थ्य संस्थाको आन्तरिक व्यवस्थापनका लागि सेवा शुल्क निर्धारण गरिनेछ।
५४. सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाको सेवाभावलाई थप प्रभावकारी बनाउन महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकालाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ।
५५. परम्परागत तथा आयुर्वेद उपचार पद्धतिलाई परिस्कृत गरिनेछ। योग शिक्षालाई अझ समुदाय स्तरसम्म विस्तार गर्दै लगिनेछ।
५६. सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ।
५७. खेलकुद विकासका लागि अन्तर वडा तथा अन्तरपालिका खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ र एक वडा एक खेलकुद तथा खुला मैदानको नीति लिइनेछ।

पूर्वाधार विकास नीति

५८. चालु आर्थिक वर्षका क्रमागत योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ। नगर गौरवका योजनाको निर्माण कार्यमा शीघ्रता प्रदान गरिनेछ।
५९. बाजुरा जिल्ला कै पर्यटन पर्वट्टनको मेरुदण्डका रूपमा रहेको बडीमालिका एअरपोर्टका लागि वडा नं ९ उखाडीको कवल्तामा पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।

६०. नगर स्तरिय खेलकुद पूर्वाधार निर्माणका लागि सम्भावित ठाउँहरूको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्भावित ठाउँको विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार गरिनेछ।
६१. बुढीगंगा नदी तटीय क्षेत्रको संरक्षणका लागि तिपाडादेखि मैमातोला घटमुनासम्म र बाउली खोला, कोर्दाली गाड, मनागाड, खरिगाड, अनाई खोला, पाटा खोला लगायतका खोलामा वस्ती संरक्षणका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी तटबन्धनका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग समन्वय गरी कार्य प्रारम्भ गरिनेछ।
६२. सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वातारणीय प्रभाव अध्ययन गरेर मात्र गरिने नीति लिइनेछ।
६३. नगरपालिकाको सडक गुरु योजना अनुसार नै सडक निर्माण र विस्तार कार्य अवलम्बन गरिनेछ।
६४. अव्यवस्थित र असुरक्षित वस्तीहरूलाई स्थानान्तरण गरी एकिकृत वस्ती विकास कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ।
६५. मनसुनजन्य विपदबाट प्रभावितहरूको आवास निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी निर्माण गरिनेछ।
६६. दश शैयाको आधारभुत अस्पताल निर्माण कार्यमा शीघ्रता दिइनेछ। अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक वातावरण सिर्जना गरिनेछ।
६७. बडीमालिका क्षेत्र र कालाजग्रा क्षेत्रको पदामार्ग निर्माण कार्यलाई तदारुकताका साथ सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ।
६८. उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास गरी विकास निर्माणमा सार्वजनिक नीजि सहकार्यको वातावरण सिर्जना गरिनेछ। कार्यस्थलमा प्राविधिकको उपस्थिति कायम गर्न आवश्यक कार्यविधि तयार गरी फिल्ड भन्नाको व्यवस्था गरिनेछ।
६९. चालु वर्षमा निर्णय भएकाको DPR गर्ने, DPR भएकाको निर्माण र क्षती भएका एवं जिर्ण भएका झोलुङ्गे पुलहरूको पूनर्निर्माण गरिनेछ। झोलुङ्गे पुल संरक्षणकर्ताको निरन्तरता दिइनेछ भने नयाँ बनेका पुलहरूको संरक्षणका लागि संरक्षणकर्ताको व्यवस्था गरिनेछ।

७०. सबै वडा कार्यालयको प्रशासनिक भवनका लागि जग्गाको प्रवन्ध गरी निर्माण कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति

७१. एक गाउँ एक सामुदायिक वनको विकासका लागि सरोकारवालासंग छलफल गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। एक रुख काट्दा दुई रुख हुर्काउनुपर्ने नीतिको पूर्ण रूपका कार्यान्वयनका लागि सामुदायिक वनसंग सहकार्य गरिनेछ।

७२. कृषि वनको विकास गरी बधुवा पशु पालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्दै रुख तथा भीरबाट हुने मानवीय दुर्घटना न्यूनिकरण गर्ने नीति लिइनेछ।

७३. आगलागी नियन्त्रण गर्ने सामुदायिक वनलाई विशेष पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ। डडेलो लगाउदा घाँस राम्रो हुन्छ भन्ने गलत मान्यतालाई विस्थापित गर्न वन सचेतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

७४. जलाधार संरक्षण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ।

७५. विपद् न्यूनिकरणका लागि सचेतानामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ भने एक वडा एक खोज उद्धार कार्यदल गठन तथा सञ्चालन गरिनेछ।

७६. खडेरी सहन गर्नसक्ने विउको प्रवर्द्धन र जंगली जनावरले नखाने खालका खेतीको विकास लागि कृषि ज्ञान केन्द्र लगायतका सरोकारवालासंग सहकार्य गरिनेछ।

७७. वैकल्पिक उर्जाको रूपमा सौर्य उर्जा, जैविक उर्जा आदीको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरी दाउराको प्रयोग क्रमशः न्यून गर्ने नीति लिइनेछ।

७८. बुढीगंगा नदी लगायत मनागाड र कोर्दाली गाडमा जलविद्युत सम्भाव्यताका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिनेछ।

७९. विपद् व्यवस्थापनका लागि पूर्व तयारी एवं खोज उद्धार सामग्रीको वडा तथा नगरपालिकामा व्यवस्थापन गरिनेछ भने स्थानीय आपतकालिन केन्द्रको पूर्ण रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।

८०. विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, मनसुनजन्य विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

८१. स्थानीय हावापानी सुहाउने खालका बहुमूल्य जडिबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावारको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी वृहत वृक्षारोपणका माध्यमबाट हरित नगर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

८२. पोरखे र बडीमालिका क्षेत्रलाई संरक्षित क्षेत्रका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी संरक्षित क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग समन्वय गरी पहल गरिनेछ।
८३. दहडाँडा र त्रिवेणी पाटनलाई सीमसार क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न अन्तरपालिकाको सहकार्यमा संघीय र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरिनेछ।
८४. मार्तडी बजारको सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न ढल व्यवस्थापनका लागि विकास साझेदारसंग समन्वय गरी ढल व्यवस्थापन गरिनेछ।
८५. कोभिड १९ को रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा औषधी उपकरणको प्रवन्ध गरिनेछ। कोभिड खोपका लागि संघीय सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ।

संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र

८६. वार्षिक खरिद योजना स्वीकृत गरी सोही अनुसार नै खरिद प्रकृया अवलम्बन गरिनेछ। सम्पूर्ण खरिद कार्य इविडिङ्ग मार्फत गरिनेछ।
८७. नगरपालिकाको विकासका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, नीजि क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र तथा अन्य विकास साझेदारहरूसंग समन्वयात्मक वातावरण सिर्जना गरी लगानी वृद्धी गरिनेछ।
८८. ऐन कानून तथा नीति नियमहरूको स्थानीय स्तरमा कानूनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
८९. करको दायरा विस्तार गरी करका दरहरू प्रगतीशिल बनाई कर सचेना अभिवृद्धी गरिनेछ।
९०. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई संस्थागत गरी बेरुजु न्यूनिकरण गर्दै शुन्य बेरुजु तर्फ उन्मुख हुने नीति लिइने छ।
९१. आवधिक योजनाको पूर्ण कार्यान्वयन गरी वडा विकास योजना तर्जुमा कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ।
९२. नगरपालिका सबै सूचना तथा निर्णयहरू नियमित वेभ साइटमा राख्ने प्रवन्ध मिलाइनेछ भने वेभ साइटको नियमित अध्यावधी गरिनेछ। मार्तडी बजारमा शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्न खुलामञ्चदेखि कारागार डिलसम्म सोलार बत्ती र सि सि क्यामेरा जडान गरिनेछ।

९३. जिल्ला स्थित सूचना तथा सञ्चार माध्यममा कार्यरत पत्रकारहरूको क्षमता विकासका लागि समानुकुल पत्रकारिता तालिमको लागि पत्रकार महासंघसंग सहकार्य गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
९४. नगरपालिकाका कार्यरत स्थानीय पत्रकारहरूको कार्य संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गरी प्रेश काउन्सिलद्वारा परिचय पत्र प्राप्त पत्रकारहरूको सामुहिक दुर्घटना बीमा गरिनेछ। बडीमालिका नगरपालिका पत्रकार कल्याण कोषका लागि बजेट निरन्तरता दिइनेछ।
९५. सङ्घीय सरकारको नीति अनुसार नगरपालिका अन्तरगत कार्यरत सबै शिक्षक र कर्मचारीहरूको मासिक पारिश्रमिक २ हजारका दरले वृद्धी गरिनेछ भने आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनका विषेश प्याकेजको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
९६. नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवा प्रवाहलाई सुदृढ गर्न लेखा, प्राविधिक र प्रशासनिक कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तालिमका लागि सरोकारवालासंग समन्वय गरी क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
९७. एक स्वास्थ्य संस्था एक एस बि ए नीति अनुसार एस बि ए तालिम लिन बाँकी स्वास्थ्य संस्थामा तालिमका लागि प्रदेश सरकार र विकास साझेदारसंग सहकार्य गरिनेछ।
९८. जनता र जनप्रतिनिधीको समुधुर सम्बन्ध विस्तारका लागि जनतासंग जनप्रतिनिधी रेडीयो कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
९९. न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरी नागरिकलाई न्यायमा सहज पहुँच विस्तार गर्न सबै वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापनाका लागि आधार तय गरिनेछ। राजस्व सुधार कार्ययोजना अनुसार वडा स्तरमा राजस्व सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
१००. जनताको शासन जनमैत्री प्रशासन कार्यक्रमको निरन्तरता दिई सेवाग्राहीप्रति जवाफदेही तथा उत्तरदायी बनाउने सेवा प्रवाहको वातवरण गरिनेछ।
१०१. वडामा रहेको इन्टरनेट सेवालाई नियमित गरी स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ। नगरपालिकाको कार्यालय, मातहतका सबै विद्यालय र कार्यालयमा इ हाजिरी अनिवार्यता गर्न विकास साझेदारसंग सहकार्य गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

अन्त्यमा,

समृद्ध नगर खुसी नगरवासी निर्माणको अभियानमा योगादन पुऱ्याउनु हुने संघ तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रीज्यू, माननीयज्यू, संविधानसभाका सदस्य तथा पूर्वमन्त्री एवं माननीय ज्यूहरू, जिल्ला स्थित सम्पूर्ण राजनीतिकदलका नेता तथा कार्यकर्ता, जिल्ला प्रशासन कार्यलय लगायत जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय, नेपाल पत्रकार महासंघ लगायत जिल्ला स्थित कार्यरत पत्रकार, गैर सरकारी संस्था महासंघ लगायत कार्यरत गैरसरकारी संघ संस्था, उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका नीजि क्षेत्र तथा सहकारी लगायत आर्थिक तथा समाजिक विकासमा हातेमालो गर्नुहुने सबै सबैमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै विभिन्न कठिन परिस्थितिमा समेत महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सबै जनप्रतिनिधीज्यूहरू, स्वास्थ्यकर्मी, शिक्षक, कर्मचारी, नागरिक समाज लगायत समस्त नगरवासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु।

"कोभिड १९ को महामारीबाट सबै बचौं - सबैलाई बचाऔं"

जय बडीमालिका !

नगर प्रमुख

पदम बडुवाल